

passi sunt salvatores, non quod ut per eorum annum, excepta Pentecoste, jejunare non licet: sed quia alia sit necessitate munus offerre, aliud voluntate. Ex quo liquet, statum questionis olim inter Orthodoxos & Montanistas in hoc extitisse, quod isti prater Antepascalem Quadragesimam ab Apostolis institutam, binas alias quasi ex divino precepto singulis annis obserwarent; quia scilicet Montanus, quem Paracletum credebat, ita iustificauit.

2. Sanctus præterea Pontifex Leo ferm. 42. qui est 6. de Quadragesima, *Ut apostolica (inquit) institutio quadragesima, aetrum jejunis impletatur*. Idemque ferm. qui est secundus de Jejunis Pentecostes, & ferm. 92. qui est nonus de Jejunio decimi mensis, quatuor temporum jejunia decimi mensis Apostolicae institutionis adscribit. In profectis magnarum solemnitatium indixerat sacra traditione jejunia simul cum vigiliis, ut fidem faciunt Clemens lib. 5. confit. Apostol. cap. 19. Tertul. lib. ad uxorem: Euseb. lib. 7. hist. Eccl. cap. 7. & plerique alii veteres. At posterioribus seculis ut gravia offendicula, quæ occasione nocturnorum in Oratoriis conventuum nacebantur, cestatum demum fuit a vigiliis, & retentia sunt sola jejunia.

3. Jejuniorum diebus non a carnis solum, sed a

vino quoque oleoque abstinentiam erat. Id plerique

veterum testimonio comprobator. Laodicenæ Synodi can. 50. decernit feruandam totam Quadragesimam in Xerophagia, *Δεν τέοντα τεραπονήντας επεργάσεται*, Oportet totam Quadragesimam jejunare ariis descentes.

Quid sit Xerophagia, seu aridorum vicius exponit Ter-

tull. lib. adversus Pyscinos dicens: *Xerophagiam obser-*

vamus ficantes cibum ab omni carne, ab omni juri-

nia, & uiridioribus quibuscumque pomis, ne quid vici-

tatis, vel edamus, vel potemus. Testantur insuper S. Ba-

silius ferm. 1. de jejunio. Theophilus Alexandrinus

epist. Paschali 3. aliquæ veteres scriptores, Christianos

jejunantes abstinuisse a vino, & ufo carnium. Carnis

prohibita nomine pisces comprehendebantur; nomine

quoque jurientia, oleum, ceteraque condimenta,

prater sal: omne quippe mactabili, ut at Trullana Sy-

nodus, arcebat a jejunis can. 56. Νησίαν ἐπετεῖν δει,

ἡ ἀπέχεια ὥστε σύντοτε, ἦτο δι τοιούτων, τοῦ τοῦ

τοῦ. Jejunium perficeret oportet, & abstinere quædam-

modum ab omni mactabili, sic & ab ovo & caseo. Quæ

quidem obseruantia, ab antiquo deducta, in hanc usq;

uæ atatem ad schismatis Orientis Ecclesiæ deflexit.

Græcos enim tota Quadragesima pescibus minime vesci,

testis est Balsamon ad Apostolor. can. 69. immo etiam

quartis & sextis seriis per totum decurrentem annum;

adeo ut nec agrotis ipsi dispensetur circa piscium esum,

in ipso mortis confino, ut idem refert Balsamon. Et

scribunt diversi qui utramque Armeniam peragrarent,

Armenos, qui tere omnes Euthygetis dogmatum confe-

stantur, nec pescibus jejuniorum diebus vesci, nec vi-

num bibere, nec oleum adhuc ad olera: Præterea

S. Basilis hom. 1. de jejunio: *Carnes (ait) non edis,*

vino abstine, vesperam expectas ut cibum capias. Theophilus

pariter Alexandrinus Episcopus, in epist. Paschali

ad diversas Ecclesiæ Ägypti ita scribit: Qui legum

præcepta custodiunt, ignorantem vinum in jejunis & car-

nium usum repudiant. Idemque Theophilus, in interrogati-

nibus & responsionibus canonici, sic edidit:

Decimo quaritur, an qui ex infirmitate contabuerit, pos-

si vesci oleo & vino tempore Quadragesima, & respon-

damus posse. His astuplantur Cyrillos Jerosol. cateche-

si 4. Illuminatorum, scribens, Jejunamus & a vino

carnibusque nos abstinemus, non ea quæ piacula abhor-

rent, sed mercede expectantes, ut dám sensibus gra-

ta respissimus, spirituali celestique mensa fruamur. His

sancius accedit Hieronymus in hac verbo Dan. 4. Pa-

nem desiderabilem non comedi; hoc enim docemur exem-

pto tempore jejunii a cibis delicatioribus abstinerre, nec

vinum bibere, nec carnem comedere. Sunt & alia pro-

pemodum innumerabilia prætorum Patrum ad illuc

confirmando testimonia.

4. Quadragesimale jejunium, continuis duodecim

seculis, non nisi vespere, ac tribus post horam nonam

horis soli licitum fuit. Reliqua vero per annum je-

juniia non nisi post Nonam officium solvi consuetum

erat, id est post emens tres a meridie horas cum

triante. Sane legenti homil. 1. Basilis de jejunio, ubi

dicit: *Vesperam expectas ut cibum sumas, perspicie con-*

stat fermonem esse quadragesimale. Et Hieronymus

epist. 22. ad Eustoch. hæc ait: Jejunium totius anni æqua-

le est, excepta Quadragesima, in qua sola conceditur di-

strictius vivere. A Pascha autem in Pentecosten can-

mutantur in prandia. Quibus significat in medio Pascha

& Pentecoste interstitio cessare omne jejunium. Hoc

tamen intererat discriberem inter cenobitas Ägypti (de

quibus ibidem loquitur Hieronymus) & reliquos de po-

pulo Christianos, quia isti a jejunio immunibus diebus.

DISSERTATIO XXI.

De præsto eligendi eos qui ad sacros Ordines initiandi erant ritu.

1. Ecclesia Dei, quam Spiritus divinus regit ac innumeris adhibet refectionem prandii & cena quacunque luberet hora; sed Egypti tum Cenobite tum Anachoretæ unico prandio reficiebantur, solitus jejunii diebus, nisi post Nonam; quia si nonam cibo prævenient, minus ipsi tolerabilis fuissest una refectione in cenan dilata, eoque pertingunt hæc Hieronymi verba: *Cena mutatur in prandia, quod est traditione Ecclesiastica fasiat, & ventrem cibo non onerent dupliquo.* Et utique secundum communem loquendus usum, dies prandii apud veteres sanctos Patres diebus juniorum quadragesimalium opponi solent, ut passim loquitur de jejunis extra Quadragesimam occurribus, quibus post Nonam refectio promiscue fiebat. Quod idem hinc Paulini verbis vitam Ambrosii contextensis confirmatur: *In se autem venerabilis Episcopus erat multæ abstinentia & vigiliarum, & laborum, quotidiano jejunio macerans corpus, cui prandendi maugham confitudo fuit nisi die Dominico & Sabbato. Quietiam sic ait ipsum Ambrosius sermone 33. Illud etiam, fratres, ad perfectionem jejunii facienda est; ut qui abstinemus & minime prandemus hoc tempore, prandia nostra pauperibus erogemus.* Atque idem ferm. 39. *Homines, quorum animus semper in prandio est, prandendi sibi causas inquirunt, dum se a jejunis excusant.*

2. Porro de jejunis Sabbatorum, & quantum Orientales Ecclesiæ hac in re ab Occidentalibus discrepabant, satis superque differunt hoc in opere ad can. 50. Synodi can. 50. decernit feruandam totam Quadragesimam in Xerophagia, *Δεν τέοντα τεραπονήντας επεργάσεται*, Oportet totam Quadragesimam jejunare ariis descentes.

3. Ad postremum Sæculo XIII. invalidus consuetudo

refræcente devotione, ut quadragesimali quoque je-

juniu statim a Nona corporibus cibus indulgeretur, ut ex S. Thoma colligitur 2.2. quæst. 14. tit. 7. novissimum que denum seculis, nullo suffragante canone, superaddita est sub *collatione*: nomine refectio vespertina, quam etiam ad aliquam moderationem vix illa repa-

gula coercere queunt, utque adeo natura humana in

deteriora proclivis est: similis aqua in caldaria olim

servide bullienti, quæ nisi continue fomenta ignis sub-

jeciantur, suum sensim resumit prælinum & naturale

frigus; sic anima nostra, si non in malum proclivitatem

fervor caritatis & continuus labor obrnatur, in dete-

riora paulatim dilabuntur: quod altera similitudine

vetus Poeta egregie exprimit.

Adverso veluti qui flumine lumen

Remigii subigit, si brachia forte remittat,

Tunc illum in præcepis prono rapit aeneus amne.

Certe perspicuum est Sæculo duodecimo non nisi post vespertinam horam licuisse jejunium quadragesimale solvere refectiunculas quæ vocant & commissationibus longe remotis. Ut enim veteriora tempora, ipsamque Benedictinam regulam omittam ex usu totius Ecclesiæ sic statuentem cap. 41. *Ab initio Quadragesima usque ad Pascha ad vesperam reficiant.* Vespertinum autem officium veteri ritu computabatur, & persolvebatur tribus a Nona horis, Nonaque ipsa tribus alii a meridiis horis: perfolutoque velutarum officio discedebatur ex choro ad cenan. Theodulus Aurelianensis Praef. in suo Capitulari cap. 9. subditum sibi populum sic admonet: *Solent plures, qui se jejunare in quadragesima putant, mox ut signum audierint ad horam nonam comedere; qui nullatenus jejunare credendi sunt, si ante manducaverint quam vespertinum celebretur officium.* Canon ite falso ab Ivone, & a Gratiano diff. 1. de confess. cap. solent, Concilio Cabilonensi adscribuntur: a Bucardo autem, Sylvorio Papæ. Sanctus denique Bernardus, quem confit. facculo florilegio duodecimo, ut praedict. ferm. 5. de Quadragesima: *Hastenus uigil, ad nonam jejunamus soli: nunc usque ad vespertum jejunabunt nobiscum simul universi Reges & Principes, Clerus & populus, nobiles & ignobiles, simul in unum dices & pauper. Et Micrologus de rebus Ecclesiasticis cap. 49. hoc dicit: In hoc quadragesimale jejunium a certis differt jejuniorum diebus, quod in aliis post nonam, & in his post vespertam refici debemus.* Atque idem Hieronymus epist. 22. ad Eustochium ait: *jejunium totius anni æquale est excepta Quadragesima, in qua sola conceditur distractius vivere.* Basilis pariter loquens de quadragesimali distinctione ferm. 1. de jejunio, *Vesperam (inquit) expectas ut cibum sumas.*

Atque idem Hieronymus epist. 22. ad Eustochium ait: *jejunium totius anni æquale est excepta Quadragesima, in qua sola conceditur distractius vivere.* Basilis pariter loquens de quadragesimali distinctione ferm. 1. de jejunio, *Vesperam (inquit) expectas ut cibum sumas.*

Atque idem Hieronymus epist. 22. ad Eustochium ait: *jejunium totius anni æquale est excepta Quadragesima, in qua sola conceditur distractius vivere.* Basilis pariter loquens de quadragesimali distinctione ferm. 1. de jejunio, *Vesperam (inquit) expectas ut cibum sumas.*

Amianus Marcellinus post Liberi Pontificis Romani obitum, divisi inter Damasum & Ursinum Romanum populi studiis, uno die intra Sicini basilicam centum tringinta septem homines fuissent interemptos. Rufinus etiam eandem attingens historiam lib. 2. cap. 10. *Tanta (inquit) seditio, immo vero tanta bella cocta sunt, alternum defendentes populis, ut repellerent humano sanguine orationum loca.*

4. Ceterum eti pluribus seculis ad Episcoporum electionem requista fuerint populorum suffragia; ceterorum tamen Clericorum electionem plebis Laodicenæ Synodus interdicta, can. 12. Ipseque Gregorius Papa nonus quoctum laicos a quibuscumque Ecclesiastis suffragia prævaleret, ut illis accommodari hoc rite possit quod de tartareis locis in libro Job enunciatur: *In quibus nullus ordo, sed semper horror inhabitat.* His namque rebellium conforti & soliditatis spiritus confusionis cacodæmon dominatur. Hierarchia porro Ecclesiastica, quæ caelestes in calis ordinis imitari studebat, præcipua munia his tribus ordinibus continentur, ut fuis docet sublimis ille Dionysius dictus Areopagita, scilicet Episcopus, Sacerdotibus & Diaconis: *quotum promotio & consecratio solis competit Episcopis, Ecclesiæ ducibus & Principibus Apostolorumque successoribus, juxta regi Propheta vaticinium: Pro patribus tuis nati sunt tibi filii, constitues eos Principes super omnem terram.*

5. Contingebat aliquando, ut insignis alicujus meriti persona soluta a populo expeterent, apud Episcopos ordinandas, ut scilicet ordinis vinculos atricæ ibidem deinceps residerent, & ita populus eorum exemplis, aut doctrina, aut eleemosynis juvaretur, & valde proficeret. Quomodo seipso Paulinus Nolana civitatis Antistes epistola 45. quæ etiam inter Augustinianas recensetur ordine 53. refert, cum forte Barcinone degebet, fuisse per ferventem Barcinonensem civium populationem, cum nihil tale cogitasset, ordinatum ab Episcopo Lappio, noluisse tamen ulli Ecclesiæ civitatis ejus addici, cum deinceps Sacerdotium ab Ambroso supciper, ab eoque Mediolanensis Ecclesiæ obsequiis alligari. Præterea Pinianus nobilissimus & perillustis Romanus cum Hippone Augustini visendi gratia profectus est, urgente atque ad Clericalem militiam explicantem ipsum populo, Clericali militie ab Augustino fuit initiatus & adscriptus, ut ipsemet perhibet Augustinus epist. 22.

6. Incepit autem Novatores heretici demonstrare præsumunt divina institutionis esse, ut Presbyteri per suffragia plebis ordinantur, eo quod act. 14. v. 22. ubi de Paulo & Barnabe hoc enunciatur; *Cum constituerent illis per singulas civitates Presbyteros.* Grecumque exemplar dicat *χειροτόνως*, quam vocem sic vertunt: *Cum per populare Suffragia ordinarentur.* Ceterum distinguenda sunt diversa hujus Graecæ vocis significata. Primus est, per suffragia multitudinis decernere; est enim